

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
Факультет магістратури, підвищення кваліфікації і заочного навчання
Кафедра спортивних та рухливих ігор

ЖУРАВЕЛЬ АНАСТАСІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

**ЗАСТОСУВАННЯ ЗМАГАЛЬНОГО МЕТОДУ В УДОСКОНАЛЕННІ
ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ
ТЕНІСISTOK 11-12 РОКІВ**

Кваліфікаційна робота

освітній рівень	Другий магістерський
спеціальність	017 Фізична культура і спорт
кваліфікація	магістр тренер з обраного виду спорту за спеціалізацією
спеціалізація	Спортивні ігри
освітньо-професійна програма	Тренувальна діяльність в обраному виді спорту

Науковий керівник

доцент кафедри спортивних та рухливих ігор, к.фіз.вих,
доцент О.О. Шевченко

Рецензент:

доцент кафедри спортивних та рухливих ігор, к.фіз.вих,
доцент В. В. Паєвський

Кваліфікаційна робота захищена
з оцінкою _____

Секретар ЕК _____

«__» _____ 20__ р.

Харків - 2024

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи

Журавель Анастасії Олександрівни на тему: «Застосування змагального методу в удосконаленні техніко-тактичної підготовленості тенісисток 11-12 років».

Теніс - це спорт, який вимагає багатьох якостей від тих, хто серйозно займається ним. Одною з основних умов підвищення рівня майстерності тенісистів – відмінне володіння технікою і застосування тактичних навичок у грі. Однак це не таке просте завдання і вимагає великої працелюбності та наполегливості тенісистів, а також майстерності тренера. Технологія технічної підготовки спортсмена зводиться до біомеханічного аналізу ситуацій, що зустрічаються в змагальних умовах, формуванню рухових програм, адекватних змагальним умовам, що на нашу думку, не є правильним. Позитивний результат змагання, поряд з хорошою технічною, тактичною та фізичною підготовкою, значною мірою характеризується психологічним станом тенісиста. Для досягнення високих результатів тенісистам доводиться протягом тривалого часу витримувати великі фізичні та психологічні навантаження. Цілорічні змагання вимагають від тенісиста, але тільки відмінної фізичної, технічної та тактичної, але і психологічної підготовки. Ефективності в змагальній діяльності тенісиста сприяє формування «чемпіонського» характеру спортсмена, високого рівня зосередженості та стійкості уваги, гострої спостережливості за діями противника, здатності гранично мобілізувати свої можливості, що дозволяє оптимізувати підготовку спортсмена активно та без помилок здійснювати успішні дії на корті. В умовах підвищеної психологічної напруженості та фізичної втоми для тенісиста важливо не піддатися різним неблагоприятним чинникам та зберегти і збільшити ефективність своїх дій.

Таким чином, питання удосконалення техніко-тактичної

підготовленості для підвищення надійності та ефективності діяльності юних тенісисток у змагальній практиці є однією з найбільш важливою та актуальною проблемою.

Метою дослідження було дослідити зміни показників техніко-тактичної підготовленості та психофізіологічних реакцій після застосування змагального методу в тренувальній та змагальній діяльності у тенісисток 11-12 років.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати з науково-методичну літературу з напрямів техніко-тактичної підготовки та проявів психологічних якостей тенісистів, що впливають на ефективність змагальної діяльності.

2. Провести педагогічне спостереження за змагальною діяльністю тенісисток.

3. Дослідити рівень психофізіологічних реакцій та техніко-тактичної підготовленості юних тенісисток 11-12 років.

4. Перевірити зміни показників психофізіологічних реакцій та техніко-тактичної підготовленості після застосування змагального методу в тренувальній та змагальній діяльності у тенісисток 11-12 років та надати практичні рекомендації.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення науково-методичних літературних джерел; педагогічне спостереження змагальної діяльності; тестування показників психофізіологічних реакцій та техніко-тактичної підготовленості; методи математичної статистики.

Матеріал дослідження. Аналіз науково-методичної літератури показав,

що високий рівень техніко-тактичної підготовленості сприяє підвищенню стабільності і збільшенню активних атакуючих дій під час матчу, що в цілому впливає на покращення ефективності змагальної діяльності спортсменок.

Дослідження проходило на базі тенісного клубу м. Полтава та тривало 10 тижнів. У дослідженні приймало участь 10 тенісисток 11-12 років, стаж занять тенісом 3-4 роки.

Результати. Педагогічне спостереження за змагальною діяльністю тенісисток показало, що гра спортсменок не має яскраво виражений атаквальний стиль та були виділені напрями подальшого удосконалення техніко-тактичних дій тенісисток з використанням змагального методу.

В первинному тестуванні визначений рівень психофізіологічних реакцій та техніко-тактичних дій тенісисток.

Проведене тестування в кінці дослідження виявило:

достовірних змін в результатах психофізіологічних реакцій не було отримано. Але мали позитивну різницю показників: в реакції на рухомий об'єкт на 0,46 мс; в реакції вибору на статичний об'єкт – 56,53 мс; в простій моторній реакції – 0,55мс; в простій реакції на зоровий сигнал- 3,74мс;

зміни показників ударів з відскоку мали достовірні зміни і мали різницю між середніми результатами: ударів справа направо на 5 разів; ударів зліва наліво на 5,6 разів; ударів справа наліво на 7,1 разів; ударів зліва направо на 8,4 рази. Аналізуючи достовірні зміни в ударах з відскоку виділяється суттєве покращення ударів по прямій;

зміни показників ударів зльоту виявило достовірну різницю між ударами справа направо – 2,8 рази; ударами зліва наліво – 2,30 рази; ударами справа наліво – 1,6 рази; ударами зліва направо – 1,6 рази. Кращий приріст був отриманий в ударах зльоту по діагоналі;

зміни показників при виконанні подачі показала достовірність результатів влучань подачі. Кращу різницю ми отримали при подачі в праве поле – 2,7 рази. При подачі в ліве поле мали різницю – 2,4 рази. Подача тенісисток є не самим кращим технічним прийомом, але вже видно позитивні достовірні зрушення у виконанні подачі;

зміни показників критеріїв стабільності та активності мали

неоднакову достовірність. Показники покращилися та мали вірогідну різницю в критерії активності, в критерії стабільності покращилися результати, але не мали достовірної різниці $P > 0,05$ при $t = 1,6$. Спортсменки частіше грали активно, в «атакуючому ключі», при цьому кожна атакуюча дія готувалася за допомогою підготовчих ударів та дій, тобто грали також стабільно та надійно.

Кореляційний аналіз виявив суттєві середні взаємозв'язки показники ударів з відскоку зліва наліво з ударами зліва направо $r = 0,769$ та з ударами зльоту зліва наліво $r = 0,685$. Показники реакції на рухомий об'єкт мали низький рівень кореляції з ударами зльоту справа наліво $r = 0,607$.

Висновки відображають вирішення поставлених у дослідженні завдань.

Ключові слова: тенісистки, психофізіологічні реакції, підготовленість, стабільність, активність.

ANNOTATION
qualification work

Anastasia Aleksandrovna Zhuravleva tags: «Utilization of Competitive Method in Enhancing the Technical and Tactical Preparedness of 11-12-Year-Old Female Tennis Players».

Tennis is a sport that demands numerous qualities from those who seriously engage in it. One of the fundamental requirements for elevating the expertise of tennis players lies in their excellent mastery of technique and the application of tactical skills during the game. However, achieving this isn't a simple task; it demands considerable diligence and perseverance from the players, as well as expertise from the coach. The technology behind an athlete's technical preparation involves biomechanical analysis of situations encountered in competitive conditions and the creation of motor programs tailored to match these conditions. We believe this approach might not be entirely accurate. The positive outcome of a competition significantly correlates not only with solid technical, tactical, and physical preparation but also with the player's psychological state. To achieve superior results, tennis players endure extensive periods of significant physical and psychological strain. Year-round competitions necessitate not just exceptional physical, technical, and tactical readiness, but also psychological readiness.

The effectiveness in a tennis player's competitive performance contributes to shaping a 'champion' character within the athlete—an elevated level of focus, attention, acute observation of the opponent's actions, and the ability to optimally mobilize one's capabilities, enabling successful actions on the court without errors. Amid heightened psychological tension and physical fatigue, it's vital for a tennis player to resist various adverse factors and sustain or enhance the efficiency of their actions.

Therefore, the enhancement of technical and tactical preparedness to boost the reliability and efficiency of young female tennis players in competitive practice stands as one of the most significant and relevant challenges.

The research aimed to explore changes in indicators of technical and tactical preparedness and psychophysiological responses after implementing the competitive method in the training and competitive activities of 11-12-year-old female tennis players.

Research Objectives: Analyze scientific-methodical literature on the directions of technical-tactical training and manifestations of psychological qualities in tennis players affecting competitive performance.

Conduct pedagogical observation of the competitive activities of female tennis players.

Examine the level of psychophysiological reactions and technical-tactical preparedness of young female tennis players aged 11-12.

Verify changes in indicators of psychophysiological reactions and technical-tactical preparedness after applying the competitive method in the training and competitive activities of 11-12-year-old female tennis players and provide practical recommendations.

Research Methods: Theoretical analysis and synthesis of scientific-methodical literature sources; pedagogical observation of competitive activities; testing of psychophysiological reaction indicators and technical-tactical preparedness; methods of mathematical statistics.

Research Material: An analysis of scientific-methodical literature revealed that a high level of technical-tactical preparedness contributes to enhancing stability and increasing active attacking actions during a match, which overall influences the improved efficiency of competitive activities among female athletes.

The study took place at the Poltava Tennis Club and spanned 10 weeks. Ten 11-12-year-old female tennis players participated, with a tennis training experience of 3-4 years.

Results: Pedagogical observation of the competitive activities of female tennis players indicated that their gameplay lacked a distinctly pronounced attacking style. Areas for further refinement of the technical-tactical actions of the players were identified, utilizing the competitive method.

In the initial testing, the level of psychophysiological reactions and technical and tactical actions of tennis players was determined.

The testing conducted at the end of the study revealed:

reliable changes in the results of psychophysiological reactions were not obtained. But they had a positive difference in indicators: in reaction to a moving object by 0.46 ms; in the reaction of choosing a static object - 56.53 ms; in a simple motor reaction - 0.55 ms; in a simple reaction to a visual signal - 3.74 ms;

changes in the indicators of rebound shots had reliable changes and had a difference between the average results: shots from right to right by 5 times; strikes from left to left by 5.6 times; blows from right to left by 7.1 times; beats from left to right by 8.4 times. Analyzing the reliable changes in rebound shots, a significant improvement in straight shots is highlighted;

changes in take-off impact indicators revealed a significant difference between right-to-right impacts – 2.8 times; with blows from left to left - 2.30 times; with blows from right to left - 1.6 times; with blows from left to right - 1.6 times. The best increase was obtained in diagonal take-off strokes;

changes in indicators when performing a serve showed the reliability of the results of serving hits. We got the best difference when pitching to right field - 2.7 times. When pitching to left field, they had a difference of 2.4 times. The serving of tennis players is not the best technical technique, but positive and reliable shifts in the execution of the serve are already visible;

changes in indicators of stability and activity criteria had unequal

reliability. The indicators improved and had a significant difference in the criterion of activity, in the criterion of stability the results improved, but did not have a significant difference $P > 0.05$ at $t = 1.6$. Female athletes more often played actively, in an "attacking key", while each attacking action was prepared with the help of preparatory strokes and actions, that is, they also played stably and reliably.

Correlation analysis revealed significant average correlations of left-to-left bounce shots with left-to-right shots $r = 0.769$ and left-to-left takeoff shots $r = 0.685$. Indicators of reaction to a moving object had a low level of correlation with right-to-left takeoff strikes $r = 0.607$.

The conclusions reflect the solution of the tasks set in the research.

Key words: tennis players, psychophysiological reactions, preparedness, stability, activity.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артамоновська Є.Г., Нікітіна Л.С., Турчак А.Д. Проблеми психічної підготовки спортсменів в ігрових видах спорту *Тези Всеукр. наук.-метод. конф.: Сучасні проблеми розвитку теорії та методики спортивних і рухливих ігор*. Львів: ЛДІФК, 2006. 37с.

2. Асєєва Я., Шевченко О. Взаємозв'язок психофізіологічних показників та технічної підготовленості у спортсменів з настільного тенісу на етапі попередньої базової підготовки. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, (6К), 2019. С. 5-9.

3. Асєєва Я.Ф., Шевченко О.О., Аналіз результатів анкетування тренерів щодо удосконалення техніко-тактичної підготовленості на етапі попередньої базової підготовки в тенісі настільному. *Спортивні ігри*, 3.(13), 2019, С.4-11.

4. Афанасьєв В.В., Щербаченко В.К. Ідеомоторне тренування в настільному тенісі. *Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»* 2009. С.3-5.

5. Багбеков Т.Р., Кувалдіна О.В., Болотникова Т.Г. Особливості психологічної підготовки тенісистів. *Матеріали міжнар. онлайн-конф. студ., асп. і молодих вчених "Розвиток фізичної культури та спорту: новітні виклики, проблеми та перспективи"*. Миколаїв : НУК, 2022. С. 45–48.

6. Безруких М.М. Возрастные особенности организации двигательной активности у детей 6-16 лет. *Физиология человека*. Т.26, №3, 2000. С.100-107.

7. Білюк С.П. Психологічні особливості тенісистів на ранньому етапі підготовки (молодша вікова категорія). *Наукові записки [Національного університету Острозька академія]*. Сер.: Психологія і педагогіка, (25), 2013. С.16-18.

8. Борисова О. Сучасні підходи до підготовки тенісистів високого класу. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, (3), 2013. С. 3-8.

9. Бочелюк В. Й., Черепехіна О. А. Психологія спорту: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 224 с
10. Брояковський О., Дяченко В. Взаємозв'язок фізичної та техніко-тактичної підготовки у настільному тенісі. 2017. С.68-102.
11. Бурлака І.В., Лукачіна А.В. Теніс у системі фізичного виховання вищого навчального закладу. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер.: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*, 3(112), 2013. С. 108-110.
12. Височіна Н., Макуц Т. Самооцінка тенісистів 14-15 років та її вплив на ефективність тренувальної і змагальної діяльності. *Спортивний вісник Придніпров'я*, (3), 2015. С.19-24.
13. Вовченко І.І., Можарівський Р., Гедзюк Д.О. Формування технічної і фізичної підготовки юних тенісистів. *Спортивна наука*, 2021. С. 13-16.
14. Вонс В. Засоби розвитку швидкісно-силових здібностей у тенісистів. *Магістерський науковий вісник. Факультет фізичного виховання № 37*, 2021. С.16-18.
15. Гавеля А. І. Фізична та психологічна складові як одні з ключових факторів комплексної підготовки тенісиста : кваліфікаційна робота магістра спеціальності 017 "Фізична культура і спорт" наук. керівник В. О. Пономарьов. Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 89 с.
16. Гант О.Є. Програма корекції самооцінки юних тенісистів у системі їх психологічної підготовки. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*, 5(1), 2016. С.49-55.
17. Гант О.Є. Формування адекватної самооцінки тенісистів в системі їх психологічної підготовки. *J. of Physical Education and Sport*, 16.(2), 2016. С.335-339.
18. Гилберт Б., Джеймисон С. Победа любой ценой. Олимп-Бизнес 2003. 314с.

19. Гета А.В. Важливість психологічної підготовки у спорті *Фізична культура і спорт. Виклики сучасності : зб. тез доп. II наук. практ. конф., 27-28 жовт. 2022 р. Х. : ХНПУ, 2022. С. 13-18.*

20. Гончарова Н.М., Прокопенко А.О. Функціональна асиметрія верхніх кінцівок тенісистів та її вплив на структуру ударних дій. *Інноваційні та інформаційні технології у фізичній культурі, спорті, фізичній терапії та ерготерапії: Матер. IV Всеукраїнської електронної науково-практичної конференції з міжнародною участю [Інтернет], 19 квітня 2021 р. Київ: НУФВСУ, 2021. С.16-18.*

21. Донець Ю.Г. Аналіз можливостей подолання негативних факторів впливу на психологічний стан тенісистів під час змагальної діяльності. *Здоров'я нації і вдосконалення фізкультурно-спортивної освіти в Україні, 94с.*

22. Євтифієва І., Донець Ю., Євтифієв А., Хірний С. Аналіз показників техніко-тактичних дій тенісистів 10-12 років з урахуванням властивостей темпераменту і моніторингу показників частоти серцевих скорочень. *Освіта. Інноватика. Практика : науковий журнал МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми: СумДПУ, Т.11, № 2, 2023. С.19–24. doi: 10.31110/2616-650X-vol11i2-003.*

23. Євтифієва І.І., Донець Ю.Г., Євтифієв А.С. Визначення рівня технічної підготовленості гравця в тенісі. Розрахунок стабільності виконання базових технічних прийомів. 2022. Електронний ресурс. : метод. вказівки до практичної роботи : для студентів НТУ "ХПІ "Фізичне виховання" спеціалізація з виду спорту "Теніс" Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків, 2022. 23 с.

24. Єременко В.С., Куц Ю.В., Мокійчук В.М., Самойліченко О.В. Статистичний аналіз даних вимірювань: навч. посіб. К.: НАУ, 2013. 320 с

25. Єфременко А. Напрямки вдосконалення тренувального процесу юних тенісистів. *Спортивні ігри, 4(22), 2021. С.45-54.*

26. Зайцева В.О., Шевченко О.О. Зміни рівня швидкісної та швидкісно-силової підготовленості юних тенісистів 7–9 років. *Спортивные игры*, (4), 2017. С.19-22.

27. Ібраїмова М. В., Ханюкова О. В., Поліщук Л. В. Сучасна школа тенісу: початкова підготовка: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту]. К: Експрес, 2013.

28. Ібраїмова М.В. Теніс: Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. Київ: РНМК, 2012. 158 с.

29. Ільїн Є.П. Психологія фізичного виховання: Підручник для інститутів і факультетів фізичної культури. 2-е вид. Вінниця, 2000. 486 с.

30. Кіченко Н. Сучасні методичні підходи у тренувальному процесі юних тенісистів. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, (3), 2021. С.28-31.

31. Клименко В. В. Психологія спорту: навчальний посібник для студентів навчальних закладів. Київ : МАУП, 2007. 423 с.

32. Козіна Ж.Б. Спортивні ігри: навчальний посібник для студентів факультетів фізичної культури педагогічних вищих навчальних закладів: у 2 томах Том 2: Основи окремих видів спортивних ігор: Баскетбол, Волейбол. Харків, 2010. 423с.

33. Креспо М. Подготовка юных теннисистов: учебно-методическое пособие для тренеров. Валенсия: изд-во МФТ. 2013.

34. Круцевич Т. Ю. Теория и методика физического воспитания : учеб. для студ. высших учеб. заведений физ. воспитания и спорта. К.: Олимпийская литература, 2003. Т.1. С.127-129.

35. Крылов Д.С. Организация занятий по коррекции техники десятилетних теннисистов при переходе с мячей с давлением 75% на

стандартные. *Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор і єдиноборств у вищих навчальних закладах.* 2, 2018. С.29-33.

36. Лобода В.С. Особливості психофізіологічних чинників, що забезпечують ефективність техніко-тактичних дій юних тенісистів 6–8 років. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, (2), 2013. С. 87-95.

37. Лобода В.С., Мулик В.В. Визначення взаємозв'язку морфологічних показників окремих рухових якостей і виконання елементів техніки юних тенісистів 6-8 років. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*, №3(19), 2012. С. 354-358.

38. Лобода В.С., Мулик В.В., Дугина Л.В. Вплив тренувальних навантажень за програмою ДЮСШ на показники фізичних якостей юних тенісистів 6-8 років. *04 ПЕДАГОГІКА*, 2012. 75с.

39. Макуц Т.Б. Особливості прояву уваги у тенісистів 14-15 років та її вплив на ефективність змагальної діяльності. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова* 12 (67), 2015. С. 81-84.

40. Малкін В.Р. Формування психічної змагальної надійності спортсмена. *Спортивний психолог.* № 2, 2004. С.33-36.

41. Молдаван А., Крушельницький Б. Особливості емоційної напруженості тенісистів у змагальному періоді. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 6-7 квітня 2016 року Чернівецький національний університет.* 2016. С.322-324.

42. Мужичук В.І., Шевченко О.О. Зміна рівня ефективності техніко-тактичних дій в змагальній діяльності тенісистів 13–14 років. *Спортивні ігри*, (3), 2017. С. 25–28.

43. Підлужняк О. І. Психологічна підготовка в спорті. Матеріали науковотехнічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 27-28 квітня 2020 р. Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum2020/paper/view/8816>.

44. Платонов В.Н. Система підготовки спортсменів в олімпійському

спорте. Общая теория и ее практические приложения. Киев: Олимпийская литература, 2004. 808 с.

45. Прокопенко А., Копил О., Назаренко Л. Особливості психологічного забезпечення підготовки тенісистів 14-16 років. *Матеріали V Всеукраїнської наукової електронної конференції з міжнародною участю (м. Київ, 28 жовтня 2022 р.)* 2022. С. 44-46.

46. Прокопенко А., Скрипка С., Константиновська Н. Психологічна підготовка тенісистів на етапі початкової підготовки. *Актуальні проблеми психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності: Матер. IV Всеукр. наукової електронної конф-ї, [Інтернет]. 29 жовтня 2021 р.* Київ: НУФВСУ, 2021. С. 53-54.

47. Прокопенко А.О., Копил О.М., Ткаченко М.І. Застосування інтегрованих систем аналізу гравців у тренувальній діяльності тенісистів. *Інноваційні та інформаційні технології у фізичній культурі, спорті, фізичній терапії та ерготерапії: матер. V Всеукр. електронної наук.-практ. конф-ї з міжнарод. участю [Інтернет], 31 травня 2022.* Київ: НУФВСУ, 2022. С. 32-34.

48. Ратушняк В.В. Контроль фізичної підготовленості юних спортсменів з настільного тенісу на етапі базової початкової підготовки. *Master's Thesis.* Сумський державний університет. 2021.

49. Ровный А.С., Романенко В.В. Модельные характеристики сенсомоторных реакций и специфических восприятий единоборцев высокой квалификации. *Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях : Сборник статей XII международной научной конференции, 5 февраля 2016 года.* Харьков : ХГАФК, 2016. С. 54–57.

50. Романенко В.В. Корреляционная зависимость технической подготовленности новичков занимающихся таэквон-до от уровня развития

чутства темпа и ритма. *Слобожанський науково-спортивний вісник : Зб.наук. пр. Харків : ХДАФК, (7), 2004. С. 75–77.*

51. Романенко В.В. Современные компьютерные технологии в профессиональной деятельности единоборцев: Методические рекомендации. Харків : ХГАФК, 2017. 51с.

52. Сушко Р.О., Ібраїмова М.В. Інноваційні технології у початковій підготовці дітей на прикладі спортивних ігор. *Слобожанський науково-спортивний вісник, (2), 2015. С.190–194.*

53. Тимошенко О.В., Мішаровський Р.М. Основи теорії та методики викладання спортивних і рухливих ігор: навчально-методичний посібник. К.: Вид-во НПУ імені М . П. Драгоманова, 2008. 257 с.

54. Ханюкова О., Малойван Я. Сучасний стан техніко-тактичної підготовки юних тенісистів 8-9 років. *Спортивні ігри, 2 (28), 2023. С. 112-120.*

55. Ханюкова О.В. Аналіз впливу методики планування навчально-тренувального процесу на рівень оволодіння технічними навичками тенісистів першого року навчання. *Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), № (11), 2015. С.156-160.*

56. Хейлік І.О. Психолого-педагогічна регуляція прояву передстартової та після змагальної емоційної напруженості тенісистів. *Молода спортивна наука України : Зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. Львів : ЛДІФК, Вип. 10. 2006. С. 193–202.*

57. Чехівська Ю. Вплив темпераменту спортсмена на хід гри в настільний теніс. *Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця. 2022. С. 310.-315*

58. Чиченьова О.М., Новікова І.В., Ганул О.В. Внутрішня інтуїція і її значення під час навчання технічних ударів гри в настільний теніс та змагань студентів. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. (85), 2022. С. 81-*

84.

59. Шалар О., Стрикаленко Є., Гузар В., Андрєєва Р. Ефективність особистісного підходу до технічної підготовки спортсменів з тенісу настільного. *Спортивні ігри*, 2(24). 2022, С.91-101, <https://doi.org/10.15391/si.2022-2.10>.

60. Шевченко О., Коваль С., Мерзлікін М. Комплексний розвиток технічної та фізичної підготовленості тенісисток 7-8 років. *Slobozhanskyi Herald of Science & Sport*, 83(3), 2021.

61. Шевченко О.О. Використання ігрового методу в початковій підготовці тенісистів. *Спортивні ігри*, (1), 2017. С. 80–83.

62. Шевченко О.О. Зміна рівня показників техніко-тактичної підготовленості у тенісистів на етапі попередньої базової підготовки. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, №.1 (69), 2019. С.54-57. DOI: <https://doi.org/10.15391/snsv.2019-1.009>.

63. Шевченко О.О., Шевченко В.О., Сотникова О.І. Характеристика прояву фізичних якостей у змагальній діяльності тенісистів. *Проблеми и перспективы развития спортивных игр и единоборств*, 2015, С.192-196.

64. Ahmadi A., Rowlands D., James D.A. Towards a wearable device for skill assessment and skill acquisition of a tennis player during the first serve, *SportsTechnology*, No. 2(3-4), 2009. pp. 129-136, doi:10.1080/19346182.2009.9648510.

65. Ferrauti A., Kinner V., Fernandez-Fernandez J. The Hit Turn Tennis Test: an acoustically controlled endurance test for tennis players. *Journal of sports sciences*. T. 29. (5). 2011. С. 485-494.

66. Merunka L., Kukal J. Skola vrcholoveho tenisu. Sport slovenske telovychovne vydavatelstvo, Bratislava, 2003. 18p.

67. Metzler P. Advanced tennis. Melbourne, 2000. P.7-17.